

Tollbamondás

Lotz János 22 éves volt, amikor kinevezték a Magyar Intézet igazgatójának Stockholmban. A magyar tudományos kapcsolatok és a magyar kultúra svédországi pozícióinak kiépítésében igen fontos szerepet játszott ez az intézmény. Lotz a magyar nyelv oktatásával, kiadványok előkészítésével, valamint előadások rendezésével missziót teljesített. Az intézet kiadványsorozata 23 kötetet jelentetett meg. Többek között kiadta Kosáry Domokos Magyar történelmét és a Jókai-kódex faximilóját. Az intézet nemzetközi könyvcserével is foglalkozott, és tudományos kapcsolatokat is fenntartott az USA, Olaszország, Dánia, Norvégia, Hollandia és Svájc kutatóival. A Magyar Intézetnek nagy könyvtára és hatalmas fényképgyűjteménye is volt, amelyeket több stockholmi kiállításon is igénybe vettek.

Lotz János tervei között szerepelt a hungarológiai sorozat további kötetének angol nyelven történő megjelentetése. Ki kívánt adni egy általános művelődéstörténeti könyvsorozatot, továbbá publikálni kívánta a magyarországi bölcsészdoktori és egyéb disszertációk kivonatos összefoglalását. Mikrofilmre akarta vinni az egész középkori kódex- és oklevélanyagot, valamint Bartók és Kodály népdalgyűjteményét. A tervezet tartalmazta egy nagy magyar szótár kiadását is. Minden eddiginél nagyobb terjedelemben fel kívánta dolgozni a magyar nyelvet statisztikai és fonetikai szempontból. Lotz János úgy látta, hogy az elképzelések megvalósulása a Magyar Intézetet a magyar szellemi élet jelentős tényezőjévé tenné, és nemzetközi tudományos elismerést szerezne Magyarországnak.

Útmutató a tollbamondáshoz

Írjuk fel a táblára: Kosáry, faximile

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

Javítás: Minden hibáért (vesszőhibáért is!) 1 pont levonás jár a 20 pontból.

Szövegértés - Megoldások

1. Határozd meg a szövegben szereplő rövidítések jelentését!

7/

m. = magyar	egy.= egyetem
t. = tagság/tagja	int. = intézet
okl. = oklevél	ig. = igazgató
tud. = tudományos	

2. Igaz vagy hamis az állítás?

4/

a) A szöveg alapján Lotz élete során öt egyetemmel kapcsolatban állt.	igaz
b) Lotz 10 évesen kezdte meg tanulmányait Bonyhádön.	igaz
c) Lotz és szülei az Egyesült Államokból Bonyhádra települtek haza.	hamis
d) Az Egyesült Államokban más-más államban született és halt meg.	igaz

3. Mi a magyar jelentése az alábbi idegen szavaknak?

6/

Keresd meg a szövegben, és következtess a jelentésre!

lektor	2.	1. Az anyanyelv és a tanult nyelv összevetését segítő.
katedra	6.	2. Élő nyelvek gyakorlati tanításával megbízott főiskolai v. egyetemi előadó.
fonológia	5.	3. Főiskolai vagy egyetemi oktató.
kontrasztív	1.	4. A nyelvi rendszerrel, annak szerkezeivel foglalkozó.
strukturális	4.	5. A hangok szerepének nyelvi vizsgálata.
adjunktus	3.	6. Tanári állás vagy tantermi dobogó.

4. Mi történt egy időben a felsoroltak közül?

3/

- Pesti Hírlap cikkek megírása – Diplomát szerez az egyik magyarországi egyetemen
- Kutatási központot vezetett New Yorkban – Vendégtanár az ELTE-n
- Columbia Egyetem vendégprofesszora – Egyetemi tanár Stockholmban

A megoldások sorrendje nem számít, csak a helyes párosítás!

1. A következőkben az egyik hungarikumunkról olvashatsz. (Forrás: <http://www.hungarikum.hu>)

Másold le helyesírási hibák nélkül a szöveget! Ügyelj a mondatközi írásjelek alkalmazására is! 20/

A Magyar népmesék című **rajzfilmsorozat**

A Pannónia Filmstúdió **egyik** legnagyobb sikere a Magyar népmesék, mely a hazai **rajzfilmgyártás** aranykorából való. A **rajzfilmsorozat** ötlete Mikulás Ferenc **stúdióvezetőtől** származik, rendezője, szakértője pedig Jankovics Marcell(,) **Kossuth- és Balázs Béla-díjas** magyar rajzfilmrendező volt.

A sorozat készítése **1977-ben** kezdődött. Összesen 100 epizód, 12,5 órányi anyag készült el, a nagy sikerre való **tekintettel** már **angol** nyelven is elérhető részekkel. A világhálón **fellelhető rajzfilmsorozatnak** már több mint 100 milliós megtekintettsége van. A világ számos részén, az Egyesült Államokban, Indiában és a **Fülöp-szigeteken** is nagy népszerűségnek örvend.

Minden egyes helyesírási hibáért, amelyet másoláskor ejt a tanuló – a vesszőhibákat is beleértve – 1 pontot vonjunk le a maximálisan adható 20-ból. A rajzfilmsorozat szó hibás alakjáért csak egyszer vonjunk le pontot.

2. Írd be a szavakba a hiányzó mássalhangzót!

12/

közömbös, fokhagyma, kapzsi, lagzi, csúszda, küszködik, imádság, ósdi (=régi), szegfű, rögtön, vízszintes, feljebb

3. Húzd alá az alábbi szópárok azon tagját, amely megelőzi a másikat a betűrendbe soroláskor! 6/

felirat – felírat

fénnyel – fénymásoló

Alma – alma

Széchenyi – Széchényi

bojler – bolygó

bókol – bokor

4. Alkoss tulajdonneveket a megadott szavakból, majd írd alájuk toldalékos származékukat a zárójelben feltüntetett toldalék felhasználásával! 12/

Budapesti Operettszínház

budapesti operettszínházi

Károli Gáspár Református Egyetem

Károli Gáspár református egyetemi

Grammy-díj

Grammy-díjas

Magyar Nemzet (*újság*cím)

Magyar Nemzet-beli

Győr-Moson-Sopron vármegye

Győr-Moson-Sopron vármegyei

Szahara sivatag

Szahara sivatagi

5. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!

10/

éh-ín-ség

Ein-stein

em-lék-i-rat

le-ges-leg-o-ko-sabb

ez-út-tal

ex-por-tál

inst-ruk-ci-ó

Dzsu-dzsák

Czu-czor

bi-og-rá-fi-a

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____